

Post- en bezoekadres
Zutphenseweg 6
7418 AJ Deventer

info@regiostedendriehoek.nl
www.regiostedendriehoek.nl

Kenmerk: @@
Plaats, datum: Deventer, 17 december 2025
Behandeld door: Geert Janssen
Onderwerp: Kaderbrief 2027

Geachte leden van de raad,

In deze kaderbrief informeren wij u over de hoofdlijnen en kaders voor de begroting 2027. U ontvangt deze kaderbrief in de wetenschap dat u als raad die begroting niet in dezelfde samenstelling behandelt. We beseffen dat in het komende jaar nog veel zaken kunnen wijzigen, zowel op lokaal als landelijk niveau. De huidige geopolitieke situatie zorgt ook voor de nodige onzekerheid.

Toch vinden wij het belangrijk u te informeren over de huidige gedachtevorming voor de komende jaren. We willen niet afwachten, maar doorgaan in het belang van onze inwoners en ondernemers. Dat is de basis voor onze samenwerking. We werken als acht gemeenten samen omdat onze inwoners en ondernemers dat ook doen. In hun dagelijks leefsysteem wonen ze in het ene dorp, doen boodschappen in het andere dorp en gaan naar school in de stad. Van al die bewegingen vindt 75% in onze regio plaats. Onze regio is verbonden.

Wij staan als samenwerkende gemeenten niet los van anderen, maar werken binnen onze programma's intensief samen met partijen als woningcorporaties, zorgpartijen en ondernemers. We zijn blij dat we dat ecosysteem concreet vorm geven met de Economic Board, waarin ondernemers, onderwijs en overheid zich samen inzetten voor onze mooie regio.

Wij blijven u uiteraard informeren over belangrijke beleidswijzigingen die van invloed zijn op de regionale koers en/of organisatie en leggen we deze volgens de afgesproken spelregels aan de raden voor, na afstemming met de raadsadviescommissie.

1. ALGEMEEN

1.2. Autonome ontwikkelingen

1.2.1. Nieuw kabinet

Na de Tweede Kamerverkiezingen op 29 oktober zijn verschillende politieke partijen met elkaar in gesprek om te komen tot een nieuw kabinet. We hopen dat het nieuwe kabinet zo snel mogelijk in 2026 aan de slag gaat. De nieuwe coalitie zal in hun coalitieprogramma op voor de regio belangrijke thema's als woningbouw, infrastructuur, klimaat en stikstof een standpunt innemen. In welke mate 'Elke regio telt' in die plannen een rol speelt is nu nog niet te zeggen. Daarmee blijven de beleidsmatige en financiële keuzes van het Rijk, zowel voor de regio als de (financiële positie van) gemeenten, nog onzeker.

Ondanks de onzekerheid, zijn we blij dat het huidige demissionaire kabinet in de Ontwerp Nota Ruimte blijft investeren in de ruimtelijke-economische ontwikkeling van onze regio. Apeldoorn is aangewezen als Grootchalige Woningbouw Locatie en Deventer en Zutphen als Regionale Grootchalige Woningbouwlocaties. Samen met het Rijk, de provincies en waterschappen werken we ook aan het Ontwikkelperspectief 2050 (besluitvorming in 2026), waarbij we vanaf 2026 het perspectief uitwerken in een Uitvoeringsagenda en Regionale Investeringsagenda. Als regio blijven we ons door ontwikkelen en koers houden, ook als de context onzeker is.

1.2.2. Gemeenteraadsverkiezingen [raad, college]

Op 18 maart 2026 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Daarmee nemen we afscheid van en verwelkomen we nieuwe raadsleden. In het voorjaar worden de nieuwe college gevormd en start een nieuwe raadsperiode met een nieuwe samenstelling van de programmaberaden (overleg portefeuillehouders) en de raadsadviescommissie. De leden voor het algemeen bestuur worden door de colleges benoemd en het algemeen bestuur kiest haar voorzitter en vicevoorzitter.

In de afgelopen periode is het belang van regionale samenwerking gebleken. We gaan ervan uit dat ook in de nieuwe raadsperiode de raden en colleges vol blijven inzetten op deze samenwerking. Het belang neemt alleen maar verder toe.

1.2.3. Bestuurlijke toekomst Brummen

De keuze van de gemeente Brummen over haar bestuurlijke toekomst heeft effect op onze regionale samenwerking. In de komende jaren wordt dit verder uitgewerkt door de betrokken gemeenten. In welke mate dit effect heeft op de begroting is op dit moment nog niet in te schatten. Dit zal in de loop van 2026 duidelijker worden.

1.2.4. Provinciale Statenverkiezingen en Waterschapsverkiezingen 2027

Op 22 maart 2027 vinden de verkiezingen plaats voor de Provinciale Staten – en daarmee ook de Eerste Kamer – en de Waterschappen. Daarmee komen er ook nieuwe coalities en colleges. Wij verwachten dat de provincies en waterschappen in de nieuwe situatie blijven investeren in de samenwerking met onze regio. Het biedt ons nieuwe kansen op financiële middelen voor de uitvoering van het Ontwikkelperspectief.

1.3. Regionale ontwikkelingen

1.3.1. Ontwikkelperspectief 2050 en Regionale Investeringsagenda

We verwachten dat de gemeenteraden in 2026 een besluit nemen over het Ontwikkelperspectief 2050. Vanuit dat perspectief wordt gewerkt aan een Uitvoeringsagenda en een Regionale Investeringsagenda (RIA). De Uitvoeringsagenda krijgt een plek in onze lopende regionale Uitvoeringsagenda 2023-2030 en de daarin opgenomen programma's. Het valt nu niet in te schatten of de uitvoering binnen de huidige inwonersbijdrage mogelijk is. Wij verwachten echter dat eventuele financiële consequenties pas in de begroting 2028 worden meegenomen. De investeringen die nodig zijn voor realisatie van het Ontwikkelperspectief worden opgenomen in de RIA, waarin ook de financieringsbronnen worden opgenomen.

1.3.2. Economische Propositie 'Safe society & Smart Development'

De Economische Propositie 'Safe society & Smart Development', die is opgesteld in samenwerking met de Economic Board, wordt in 2026 uitgewerkt in een Kennis- en Innovatieagenda (KIA). Samen met de onderwijs- en ondernemerspartijen in de regio wordt gesproken hoe de innovatieclusters verder ontwikkeld kunnen worden en impact kunnen hebben. In de KIA wordt een financiële paragraaf opgenomen voor de investeringen die nodig zijn. Naar verwachting zal die paragraaf onderdeel worden van de Regionale Investeringsagenda en geen effect hebben op de inwonersbijdrage.

1.3.3. Evaluatie GR Regio Stedendriehoek

Eind 2025 is de vierjaarlijkse evaluatie uitgevoerd. De uitkomst van de evaluatie wordt in 2026 opgepakt, onder andere met een actualisatie van de Uitvoeringsagenda. Wij verwachten dat dit geen consequenties heeft voor de huidige inwonersbijdrage.

2. PROGRAMMA 001 – UITVOERINGSAGENDA 2023 – 2030

2.2. Beleid

De afgelopen én de komende jaren staan in het teken van het Ontwikkelperspectief 2050. De uitkomst van dat proces wordt verwerkt binnen de zes programma's. Gelijktijdig blijven de programma's bezig met de uitvoering van de [Uitvoeringsagenda 2023 – 2030](#). Het programma Ruimtelijke Ontwikkeling (voorgeen Gebiedsontwikkeling) richt zich met name op het Ontwikkelperspectief en speelt een belangrijke rol bij het versterken van de integrale aanpak van de vijf andere programma's. Deze vijf programma's zetten aan de ene kant in op de verdere uitwerking van het Ontwikkelperspectief 2050 (groei in balans) en aan de andere kant de uitvoering van projecten vanuit de Uitvoeringsagenda (groei in veerkracht).

2.2.1. Actualisatie Uitvoeringsagenda & nieuwe thema's: circulariteit, sociaal domein, whole of society

Naast het Ontwikkelperspectief hebben we in de afgelopen periode gemerkt dat nieuwe thema's naar voren komen die nog niet (voldoende) worden opgepakt binnen de huidige programma's.

Circulariteit

In de huidige Uitvoeringsagenda komt het thema circulariteit in de verschillende programma's naar voren. Het gevolg daarvan is dat er onvoldoende sturing wordt gegeven en de aanpak versnipperd is. Bestuurlijk is de wens

uitgesproken om structureel het thema circulariteit op te pakken. Dit is onder andere gedaan met de ondertekening van de 'Deal Biobased Bouwen 30-30-30'.

Sociaal domein

De Regio Stedendriehoek werkt samen vanuit ruimtelijk-economisch perspectief. Tegelijkertijd vraagt het werken vanuit de gedachte van het dagelijks leefsysteem en het perspectief van de inwoner dat we als regio breder denken dan alleen ruimte of economie. Publieke mobiliteit, cultuur, zorg voor elkaar en sociale cohesie zijn daar direct aan verbonden. Dat betekent nog meer samenwerking tussen de verschillende samenwerkingsverbanden binnen onze regio. Niet om die te incorporeren in onze regio, maar wel om daarmee samen op te trekken.

Whole of society

De Economic Board heeft geadviseerd om het thema 'Whole of society (WoS)' als regio actief op te pakken. Daarbij gaat het om de vraag: hoe maken we ons als samenleving weerbaar in tijden van crisis? Op initiatief van een aantal leden van de board heeft het Centrum voor Veiligheid en Digitalisering (CVD) een plan van aanpak opgesteld. Meer dan 60 organisaties uit onder andere zorg, veiligheid, transport, energie, onderwijs en het bedrijfsleven hebben daarbij hun inzichten gedeeld. De veiligheidsregio's willen op dit thema graag samen optrekken met de regio.

2.2.2. Regio Deal

De initiatiefnemers van de twaalf Regio Deal projecten zijn aan de slag en voeren hun projectplan de komende jaren uit (tot eind 2028). Momenteel resteert nog ruim één miljoen euro aan rijksmiddelen binnen de Regio Deal. Begin 2026 is duidelijk welke nieuwe projecten gefinancierd worden uit deze middelen. We maken een goede verbinding tussen de verschillende projecten en de inhoudelijke programma's. De projecten hebben een eigen financiering buiten de begroting van de regio om.

2.3. Financieel

Wij verwachten dat de programma's in 2027 binnen die huidige financiële kaders van de begroting 2026 (excl. indexering) blijven en daarmee hun doelen kunnen realiseren. Wij gaan er vooralsnog vanuit dat nieuwe ambities gefinancierd kunnen worden vanuit de bestaande middelen (nieuw voor oud) of vanuit externe middelen (subsidies). Het programma Energiesysteem van de Toekomst heeft haar eigen begroting los van de regio, onder verantwoordelijkheid van de gemeente Brummen¹.

De financiële budgetten voor het proces van het Ontwikkelperspectief lopen via de begroting van de Regio Stedendriehoek. Deze budgetten zijn afkomstig vanuit het Rijk, de beide provincies, de waterschappen en de acht gemeenten.

3. PROGRAMMA 002 – STRATEGISCHE BOARD, LOBBY & COMMUNICATIE

3.2. Beleid

In 2026 is er meer duidelijkheid over de regionale investeringen in infrastructuur en herstructurering bebouwde gebieden, landschap, economie en menselijk kapitaal, waarvan we nu al weten dat die nodig zijn (no-regret). Deze investeringen krijgen een plek in de Regionale Investeringsagenda 1.0 (RIA), inclusief mogelijke financieringsbronnen. In 2027 werken we aan de RIA 2.0 waarin de investeringen vanuit het Ontwikkelperspectief worden opgenomen. Om gelden vanuit de provincies, Rijk en Europa te kunnen ontvangen is cofinanciering vanuit de regio noodzakelijk. Elke euro die de regio investeert levert een multiplier op. Dit betekent dat we met de beperkte middelen toch kunnen investeren als acht gemeenten.

Het ontvangen van gelden van derden is alleen mogelijk als we onze lobby bovenregionaal (met de andere regio's), landelijk en Europees goed op orde hebben. In de afgelopen jaren heeft de bestuurlijk verbinder ervoor gezorgd dat we als regio de verbindende schakel met de regio's in Oost-Nederland (Zwolle, Twente, Achterhoek) zijn en dat we goed in beeld zijn bij het Rijk. Dit laatste doen we niet alleen als overheid, maar juist ook met onderwijs, bedrijfsleven en maatschappelijke partners in onder meer de Economic Board.

3.2.1. Europa

In 2026 starten we met een kwartiermaker Europa om ons, samen met de andere regio's in Oost-Nederland, beter te positioneren in Europa op de thema's North Sea Baltic Corridor en Innovatieclusters. De kwartiermaker introduceert onder andere de Regio Stedendriehoek als actieve partner in Europese netwerken, sluit coalities met relevante andere Europese regio's met als doel tot Europese aanvragen te komen en brengt bestuurders en leden van de Economic Board in positie op Europese podia. Vanuit deze kwartiermakersfase verwachten wij dat

---

¹ De gemeente Deventer is aangesloten bij de RES West-Overijssel en is geen onderdeel van de RES Stedendriehoek.

vanaf 2027 de Regio Stedendriehoek structureel vertegenwoordigd is in Brussel om te zorgen dat de grote investeringen vanuit de RIA mede gefinancierd kunnen worden met Europese middelen.

3.2.2. Economic Board

De Economic Board krijgt meer en meer vorm en positie in onze regio. Naast advisering aan het algemeen bestuur, bijvoorbeeld in het proces van het Ontwikkelperspectief, geven zij richting op thema's als whole of society of de Economische Propositie. Een belangrijke rol hebben de leden bij de lobby richting bijvoorbeeld de departementen. Wij verwachten dat deze rollen in de komende jaren verder versterkt worden. Bijvoorbeeld als het gaat om de verdere uitwerking in de Kennis- en InnovatieAgenda en specifieke projecten.

3.3. Financieel

In de Regionale Investeringsagenda wordt opgenomen hoe we met de partners structurele invulling geven in investerings- en lobbykracht. We verwachten voor de structurele inzet in Brussel de inwonersbijdrage te moeten verhogen, dit is mede afhankelijk van de mate waarin we kunnen samenwerken met de andere regio's. Voor de overige bedragen binnen begrotingsprogramma 002 verwachten wij geen aanpassingen (uitgezonderd indexering).

4. PROGRAMMA 003 – BESTUUR EN ORGANISATIE

4.2. Beleid

Met ingang van de nieuwe werkorganisatie is de ondersteuning van de processen binnen de Regio op niveau. Wij verwachten op dit moment geen veranderingen voor de begroting 2027. Wel zien we op twee punten een ontwikkeling.

4.2.1. Versterking uitvoeringskracht

Diverse gemeenten hebben moeite om voldoende kwalitatief personeel te vinden. Dit heeft naast de beschikbaarheid ook te maken met het feit dat (met name) kleinere gemeenten voor bepaalde functies te weinig uur beschikbaar hebben. We voeren op dit moment gesprekken of binnen de regionale samenwerking uitwisselen en/of het gezamenlijk in dienst nemen van medewerkers meerwaarde heeft. Dit kan gaan om specialisten, projectleiders of (strategisch) beleidsadviseurs. Of en zo ja op welke manier we de uitvoeringskracht van gemeenten kunnen versterken is nu nog niet duidelijk. We verwachten hier in de loop van 2026 meer duidelijkheid over te hebben. Vooralsnog gaan we er daarbij vanuit dat deze ontwikkeling budgetneutraal kan plaatsvinden.

4.2.2. Bedrijfsbureau (financieel adviesteam)

Steeds meer geldstromen vanuit het Rijk en de provincies lopen via de regionale begroting. Wij verwachten dat dit de komende jaren alleen maar meer zal worden wanneer de plannen vanuit het Ontwikkelperspectief, de Economische Propositie en de lobby tot uitvoering komen. Dit vraagt om een doorontwikkeling van 'financial control' naar 'business control', waarbij we niet alleen financieel zicht hebben op de uitvoering van de begroting, maar ook financieel inhoudelijk zicht op de begroting. Dit komt ook voort uit het advies van de gezamenlijke rekenkamers om een betere programmatische sturing toe te passen. Wij verwachten daarom voor de begroting 2027 een versterking van het bedrijfsbureau.

4.3. Financieel

We verwachten in 2026 geen financiële aanpassingen binnen het programma 003 (uitgezonderd indexering), uitgezonderd de versterking van het bedrijfsbureau. Dit is een structurele versterking, waardoor we geen gebruik kunnen maken van subsidiemogelijkheden. Wij verwachten daarom dat hiervoor een verhoging van de inwonersbijdrage nodig is.

5. FINANCIËLE KADERS

Bij het opstellen van de begroting 2027 hanteren we de volgende kaders:

- Algemeen uitgangspunt is dat de begroting voldoet aan de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor provincies en gemeenten.
- De begroting 2027 is geënt op de Uitvoeringsagenda 2023-2030.
- De inkomsten bestaan uit:
  - de gemeentelijke bijdragen gebaseerd op het aantal inwoners per gemeente.
  - incidentele subsidiestromen voor regionale projecten vanuit de provincie(s), het rijk en andere partners. Deze maken geen deel uit van de ontwerpbegroting, maar passen we door middel van een begrotingswijziging in het begrotingsjaar in.

- Voor de indexeringscijfers sluiten we aan bij de indexeringsrichtlijnen van de gemeente Apeldoorn:
  - Loonkostenindex: Apeldoorn houdt vooralsnog voor 2027 en verder **4,6%** aan voor de loonkostenindex.
  - Materiële kostenindex: Voor 2026 en verder gaat Apeldoorn voor de materiële instandhouding overeenkomstig de ramingen van het CPB vooralsnog uit van **2,2%**

In de algemeen geldt dat we bij het opstellen van de begroting 2027 uitgaan van de begroting 2026 (exclusief indexering). Die begroting is ongeveer € 600.000 lager dan eerdere begrotingen. We willen nieuwe ambities zoveel mogelijk financieren vanuit externe middelen (subsidies) of door het principe 'nieuw voor oud' toe te passen. Wanneer het niet anders kan, zullen we de inwonersbijdrage moeten verhogen.

6. BEHANDELPROCEDURE

Het algemeen bestuur stelt de begroting 2026 vast, waarna het dagelijks bestuur de begroting aan Gedeputeerde Staten van Gelderland stuurt. Hiervoor geldt de volgende aanpak:

22 april 2026	Bespreking en vaststelling conceptbegroting in algemeen bestuur, waarna de formele vaststelling van de conceptbegroting door dagelijks bestuur plaatsvindt.
30 april 2026	Verzending conceptbegroting aan de deelnemende gemeenten ter behandeling in de raden voor het geven van zienswijzen (<i>uiterlijk 30 april</i>). Tot uiterlijk 31 juli 2025 kunnen raden een zienswijze over de begroting kenbaar maken
09 september 2026	Vaststelling definitieve begroting door het algemeen bestuur
14 september 2026	Aanlevering definitieve begroting bij Gedeputeerde Staten Gelderland door dagelijks bestuur (<i>uiterlijk 14 september</i>)

Hoogachtend

Dagelijks bestuur van Regio Stedendriehoek

Ineke Lijnema
Secretaris

Ron König
Voorzitter